

Handläggare

Henrik Willander Angel
Telefon: 08-50815119

Till

Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2025-08-28

Remiss från kommunstyrelsen: Motion om att göra Stockholms parkeringsgarage till skyddade utrymmen, KS 2025/691

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2025/691

Förvaltningens förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Sammanfattning

Motion från Centerpartiet, undertecknad av Kristin Jacobsson (C) och Svante Linusson (C), till kommunfullmäktige om att Stockholms parkeringsgarage ska anpassas till skyddade utrymmen som komplement till befintliga skyddsrum.

Stadsdelsförvaltningen delar uppfattningen att skyddade utrymmen är viktiga, men menar att frågan behöver utredas vidare. Förvaltningen har yttrat sig i ärendet och föreslår till nämnden att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen inkom den 2025-05-28 med en remiss om motionen ”Att göra Stockholms **parkeringsgarage** till **skyddade utrymmen**” (diarienummer KS 2025/691). Motionen är inlämnad av Centerpartiet, undertecknad av Kristin Jacobsson (C) och Svante Linusson (C).

Motionen har remitterats till Stadsledningskontoret samt stadsdelsnämnderna Bromma, Järva och Skarpnäck, Fastighetsnämnden, Stockholms Stadshus AB (Bostadsbolagen och Stockholms Stads Parkerings AB) och därutöver Energimyndigheten, Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

Remissen ska vara besvarad senast 2025-10-06.

Ärendet

Bakgrunden till motionen är behovet av ökad civil beredskap i en osäker omvärld och behovet av närhet och tillgång till skyddsrum och skyddade utrymmen vid kris eller krig. Som en del av en bredare strategi för civilförsvar bör stadens parkeringsgarage anpassas till att minst uppfylla kraven för skyddade utrymmen. Det framhålls att Stockholms befintliga skyddsrum inte räcker för hela befolkningen och att flera nybyggda områden i princip helt saknar sådana skydd.

Motionen föreslår att Stockholms parkeringsgarage, i första hand de som ägs av Stockholm Parkering AB, ska anpassas för att fungera som så kallade skyddade utrymmen. Dessa är inte klassificerade som fullvärdiga skyddsrum, men kan ändå erbjuda ett visst skydd vid krissituationer och är en viktig komplettering.

Motionen framhåller att många av Stockholms befintliga parkeringsgarage redan har en grundstruktur i armerad betong och ett underjordiskt läge, vilket gör dem potentiellt lämpliga som tillfälliga skydd. Däremot saknas faciliteter såsom ventilation, vatten, toaletter, värme och elförsörjning. Genom att komplettera parkeringsgaragen med dessa funktioner kan stadens skyddsförmåga effektivt ökas.

För att öka stadens robusthet i händelse av kris eller konflikt föreslås att trafiknämnden, i samråd med relevanta förvaltningar och bolag:

- utreder hur samtliga Stockholms Parkering AB:s parkeringsgarage kan anpassas till skyddade utrymmen
- installerar grundläggande ventilation i samtliga Stockholm Parkering AB:s parkeringsgarage för att säkerställa tillräcklig lufttillförsel
- förser samtliga Stockholm Parkering AB:s parkeringsgarage med toaletter och tillgång till vatten
- säkerställer att samtliga Stockholm Parkering AB:s parkeringsgarage minst uppfyller MSB:s krav för skyddade utrymmen
- undersöker möjligheten att i framtida byggprojekt ställa krav på att parkeringsgarage kan konverteras till skyddsrum vid behov

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben på avdelningen för individ- och familjestöd. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp samt i pensionärsrådet 2025-08-21.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i vikten av att kontinuerligt arbeta för att höja stadens förmåga och säkerställa ett robust skydd i händelse av

höjd beredskap. Förvaltningen kan konstatera att utredningar och analyser görs och har gjorts såväl nationellt som på central nivå i staden. Ansvar- och rollfördelning samt vad som är en lämplig ambitionsnivå behöver klargöras innan större investeringsbeslut görs. Stockholm Parkering har, exempelvis, mer än 200 parkeringsgarage i staden varför fortsatt utredning och analys behövs innan större anpassningar införs överallt.

Förvaltningen vill lyfta fram vikten av att stadsdelsförvaltningarnas perspektiv inkluderas i det fortsatta arbetet. Såväl lokalkännedom som påverkan på vår samhällsviktiga verksamhet behöver tas med i beaktande i dimensionering och planering för skyddade utrymmen och skyddsrum.

Med *skyddat utrymme* avses ett utrymme som kan ge visst skydd mot skadlig påverkan från omgivningen såsom luftstöt vågor, splitter, byggnadsras samt joniserande strålning. Skyddade utrymmen är inte fullvärdiga skyddsrum enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) definition, utan ska ses som ett komplement till dessa, särskilt i områden där skyddsrum saknas eller är otillräckliga.

2022 gav regeringen MSB i uppdrag att bedöma vilka krav som ska ställas på skyddade utrymmen som kan användas som skydd av civilbefolkningen vid höjd beredskap. Skyddade utrymmen bör, enligt MSB, kunna erbjuda ett grundläggande fysiskt skydd vid väpnat angrepp. Det försämrade säkerhetsläget och lärdomar från det pågående kriget i Ukraina har i hög grad tydliggjort att även civil infrastruktur och befolkning kan vara mål vid en konflikt. Detta understryker enligt MSB behovet av att snabbt öka skyddskapaciteten i hela landet. Eftersom utvecklingen av nya skyddsrum är tids- och resurskrävande är det avgörande att även andra lämpliga utrymmen identifieras och anpassas.

Gällande motionens förslag att förse de utpekade garagen med toaletter och tillgång till vatten vill förvaltningen lyfta in att vatten för toalettbruk inte bör prioriteras. Det kan föras in vatten för dryck, till exempel genom tappkranar, men ur sanitetssynpunkt är nödtoaletter med hinkar och påsar mer praktiska och mer hygieniskt. Enstaka vattenbaserade toaletter kommer inte vara tillräckliga och det kommer innebära olägenheter i ett stängt utrymme. Vattenbaserade toaletter kräver även underhåll och att avloppssystem måste tillskapas vilket innebär omfattande kostnader.

Stadsdelsförvaltningen vill slutligen peka på Helsingfors goda arbete med skyddsrum och hur de organiserat det då de har en väldigt hög kapacitet som överstiger stadens fasta befolkning. Skyddsrummen används för såväl parkering som sporthallar när de inte behöver nyttjas.

Utifrån Försvarsberedningens och MSB:s rekommendationer om vikten av att tillskapa skyddade utrymmen anser stadsdelsförvaltningen att staden fortsatt utreder möjlighet och lämplighet gällande de byggnader staden har rådighet över.

Förvaltningen föreslår att Skarpnäcks stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Jonas Lauri
Stadsdelsdirektör
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Hanna Jakhammer
Avdelningschef
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jonas Lauri, Stadsdelsdirektör	2025-07-30
Hanna Jakhammer, Avdelningschef	2025-07-30